

WEZWANIE DO NAWRÓCENIA W ŚWIETLE METAFORY „PRZYJDĘ JAK ZŁODZIEJ” (Ap 3, 3b)

Piotr Florencjan Szymański OFM

Określenie znaczenia powyższej wypowiedzi jest przedmiotem niniejszego studium. Znajduje się ona pod koniec listu skierowanego do Kościoła w Sardes (Ap 3,3b).

Właściwą analizę poszczególnych terminów poprzedzą obserwacje literackie dotyczące samego tekstu (krytyka, kontekst, struktura i gatunek).

1. TEKST: TŁUMACZENIE, KRYTYKA

Ἐὰν οὖν μὴ γρηγορήσῃς, ἦξω ὡς κλέπτῃς, καὶ οὐ μὴ γνῶς ποῖαν ὥραν ἦξω ἐπὶ σέ. *Jeśli więc czuwać nie będziesz, przyjdę jak złodziej.*

Odnosnie krytyki tekstu 3, 3b, nieco wątpliwości budzi dodatek ἐπὶ σέ po czasowniku ἦξω, który posiada Kodeks Synajski wraz ze sporą liczbą kodeksów bizantyjskich. Trzeba przyjąć lekcję krótszą, gdyż ów dodatek, prawdopodobnie jest pod wpływem analogicznej frazy (ἦξω ἐπὶ σέ) na końcu wiersza¹.

2. KONTEKST

Jak wspomniano na wstępie, powyższy fragment znajduje się w liście do Kościoła w Sardes, a ściślej mówiąc w korpusie tego pisma, który otwiera czasownik οἶδα (3, 1b). Stałym elementem tej części jest też *egzortacja*

¹ Podobna wątpliwość ma miejsce w stosunku do czasownika γνῶς (aoryst trybu conjunctivus: A C 1611. 1854. 2053 M^A), który przypuszczalnie został poprawiony na γνῶσις (κ 1006. 1841. (2050). 2329. 2344. 2351 M^K). W obu powyższych przypadkach nie wszyscy są zgodni, co wykazuje D. E. Aune, *Revelation 1-5* (Word Biblical Commentary 52), Dallas 1997, s. 216.

partykularna, na którą wskazuje pierwszy czasownik w trybie rozkazującym (w. 2. 3). W czterech listach, w których wspólnoty zostały wezwane do nawrócenia (I, III, V, VII), można wyróżnić trzy stałe elementy tematyczne: pochwałę, naganę i nawrócenie łącznie z groźbą sądu². Poprzez analizę syntaktyczną F. Hahn³ wyznaczył wszystkie charakterystyczne elementy owej konstrukcji: (1) rozpoznanie bieżącej sytuacji wspólnot, (2) krytyka postaw, którą trzy razy rozpoczyna charakterystyczne wyrażenie ἀλλὰ ἔχω κατὰ σοῦ (2, 4. 14. 20), (3) imperatyw nawrócenia w formie μετανόησον οὖν (2, 16), μνημόνευε οὖν (...) μετανόησον (2, 4; 3, 3) lub ζήλευε οὖν καὶ μετανόησον (3, 19), (4) objawienie rozpoczynające się partykułą ἰδοῦ, funkcjonujące jako proklamacja sądu lub obietnicy zbawienia (2, 10. 22; 3, 9. 20), (5) trzy formy motywu *przyjścia* Chrystusa, który również zapowiada obietnicę zbawienia lub sądu: ἔρχομαι (2, 5. 16; 3, 11), ἦξω (2, 25; 3, 3b), εἰσελεύσομαι (3, 20), (6) różne zalecenia odnośnie spraw, których wspólnoty winny się wystrzegać (2, 10; 3, 11).

W świetle powyższych obserwacji widać, że analizowany tekst (3,3b) posiada jedną z trzech form motywu *przyjścia* Chrystusa (ἦξω - 2,25; 3,3b; por. 2,5. 16; 3,11.20).

3. GATUNEK I STRUKTURA

Analizowany w. 3, 3b zawiera porównanie *jak złodziej* (ὡς κλέπτης), za pomocą którego autor (element dydaktyczny) wyjaśnia prawdę uniwersalną - eschatologiczną⁴. W tym wypadku środek fabularny pełni funkcję ilustracyjną. Zazwyczaj metafora dokonuje zmiany znaczenia słów, aby przekaz był bardziej zrozumiały, np. *Ja jestem dobrym pasterzem* (J 10, 11). W Ap 3, 3b zachodzi porównanie, dzięki któremu następuje ujednoczenie obrazu z prawdą objaśnianą w znaczeniu przenośnym. Takie porównanie trzeba traktować jako zamkniętą całość. Wyróżnia się w nim warstwę powierzchniową (słowną) oraz głęboką (metaforyczną), w której podmiot (Jezus) przedstawia

² Por. D. W. Hadorn, *Die Offenbarung des Johannes*, Leipzig 1928, s. 37-38.

³ Zob. F. Hahn, *Die Sendschreiben der Johannesapokalypse. Ein Beitrag zur Bestimmung prophetischer Redeformen*, w: G. Jeremias i inni (red.), *Tradition und Glaube. Das frühe Christentum in seiner Umwelt. Festgabe für K. G. Kuhn zum 65 Geburtstag*, Göttingen 1971, s. 370.

⁴ Por. M. Głowiński, A. Okopień-Sławińska, J. Sławiński, *Zarys teorii literatury*, Warszawa 1967, s. 434; M. Adamczyk, B. Chrzęstowska, J. T. Pokrzywniak, *Starożytność-oświecenie*, Warszawa 1995, s. 45.

prawdę o wiele silniej niż w sposób abstrakcyjny. Werset 3b jest rozwiniętą metaforą, posiadającą cechy alegorii. Z tego względu trzeba wyjaśnić najdrobniejszy szczegół, gdyż poszczególne elementy obrazu nie spełniają samodzielnej funkcji, lecz całościowo służą podmiotowi⁵.

Fraza Ap 3, 3b jest zdaniem złożonym, zawierającym okres warunkowy. Zdaniem głównym jest orzeczenie *przyjdę*, zaś podrzędnym, warunkowym: *jeśli więc czuwać nie będziesz*. Kolejne zdanie wolitywne (*i nie poznasz*) jest główne względem pytania pośredniego: *o której godzinie przyjdę*. Tekst ukazuje ewentualne konsekwencje braku pozytywnej odpowiedzi na wezwanie zawarte w pierwszej części w. 3a. Można go uznać za motywację, wynikającą z napomnienia 3, 3a.

4. OSTRZEŻENIE MOTYWACYJNE (3,3B)

Ostrzeżenie zawarte w w. 3, 3b winno zmotywować chrześcijan do nawrócenia, ponieważ Chrystus zapowiada, iż pojawi się *jak złodziej*.

Nakaz czuwania bardzo często pojawia się w NT⁶, jako stała cnota chrześcijańskiego życia (Rz 13, 11). Trzeba ją wypracować postem, modlitwą i walką z pokusami w oderwaniu od ziemskich próżności (Mt 26, 41; Łk 21, 34; 1Tes 5, 6).

Wyrażenie ἥξω ὡς κλέπτης (*przyjdę jak złodziej*) jest ostrzeżeniem dla Kościoła w Sardes, iż wierni tej wspólnoty mogą nie poznać godziny powtórnego przyjścia Jezusa. Porównanie do *złodzieja*, przychodzącego niespodziewanie i w sposób niezauważony, jest określeniem zaczerpniętym z tradycji, z ust samego Jezusa⁷. Zapowiada On swoje ponowne przyjście i żąda, aby na Niego czekać, aby czuwać (por. Mt 24, 42-44; Łk 12, 35)⁸. Apel o przebudzenie się i czujność jest obecny w Jego nauczaniu⁹ i w napomnieniach apostoelskich, gdzie również pojawia się obraz *złodzieja* (1Tes 5, 2. 4; 2P 3,

⁵ Por. W. Przczyzna, *Kaznodziejski przekaz opowiadań Biblijnych*, Kraków 2000, s. 66.

⁶ Zob. także Mt 24, 42-43; 25, 13; Mk 13, 35. 37; 1Kor 16, 13.

⁷ S. Hareźga (*Błogostawieństwo Apokalipsy* (Attende Lectioni XVII), 1992, s. 61), za U. Vanni przypuszcza, że obraz *złodzieja* w świetle kryterium *podwójnej nieciągłości względem epoki poprzedzającej czas Jezusa i po Nim następującej*, można uznać za *ipsissima verba Jesu*.

⁸ Por. D. Mollat, *Apokalipsa dzisiaj*, Kraków 1992, s. 188.

⁹ Por. Mk 13, 33; Mt 24, 43; 25, 13; Łk 12, 39 i inne.

10)¹⁰. Według M. Czajkowskiego, tradycja synoptyczna podjęta przez św. Pawła uległa dalszym przeobrażeniom, gdyż jemu chodziło bardziej o nagłość i zaskoczenie, zaś w ewangeljach o brak rozeznania, iż złodziej działa¹¹.

Zestawiając świadectwa synoptyczne i apostołskie z dwoma tekstami Apokalipsy, w których widnieje to wyrażenie (3, 3; 16, 15), zauważa się, że św. Jan przeredagował przypowieści ewangeliczne według własnego zamysłu parenetycznego¹². Pomiął wątki *Dnia Pańskiego*, *Syna Człowieczego*¹³ i *nocy* (1Tes 5, 2; Mt 24, 42-44), dzięki czemu owemu *przyjściu* Chrystusa nadał głębszy wymiar duchowy i indywidualny. Pomińnięcie przez niego dodatku o *nocy*, wyraźnie zmniejsza sam element zaskoczenia¹⁴. Zastosowanie formy drugiej osoby liczby pojedynczej nadaje jego wypowiedzi wymiar bardziej osobisty i indywidualny. Jego pouczenie jest skierowane zwłaszcza do *anioła* Kościoła w Sardes, którego czyny nie zostały uznane za doskonałe wobec Boga (3, 2). Wzywa go do czujności, gdyż wielu zagraża podobne skostnienie, duchowy paraliż, moralna ospałość podobna do śmierci (w. 2b)¹⁵. Ważnym dodatkiem redakcyjnym jest dwukrotne włączenie do frazy czasownika ἦξω (...) ἦξω, które tworzą jej swoistą inkluzję (por. 2, 5. 16. 25; 3, 11. 20). Zauważa się, iż w innych listach, dwa synonimiczne czasowniki ἦκειν i ἐρξεσθαιω, informują o analogicznym nadejściu Chrystusa. W trzech pismach (2, 5. 16; 3, 3) ma ono negatywne konotacje (sąd), zaś w dwóch pozytywne (2, 25; 3, 11).

Obraz Chrystusa, przychodzącego jak złodziej w nocy jest też treścią błogosławieństwa w 16, 15: Oto przyjdę jak złodziej. Błogosławiony, który czuwa i strzeże swych szat, by nie chodzić nago i by (inni) nie widzieli jego

¹⁰ Por. K. Romaniuk, A. Jankowski, L. Stachowiak, *Komentarz praktyczny do Nowego Testamentu*, t. 2, Poznań – Kraków 1999, s. 544.

¹¹ Por. M. Czajkowski, *Ostatnie Proroctwo (Apokalipsa)* w: J. Frankowski (red.), *Wprowadzenie w myśl i wezwanie ksiąg biblijnych*, Warszawa 1992, s. 188.

¹² Por. P. Prigent, *L'Apocalisse di S. Giovanni, traduzione e commento*, Roma, 1985, s. 125.

¹³ Wątek „Syna Człowieczego” jest późniejszym rozwinięciem tradycji Q, która miała wpływ na Ap 3, 3; 16, 15, stąd prawdopodobnie był on nieznanym św. Janowi. Por. D. E. Aune, *Revelation 1-5 (Word Biblical Commentary 52)*, Dallas 1997, s. 221-223.

¹⁴ Por. U. Vanni, *Punti di tensione escatologica del Nuovo Testamento*, „Rivista Biblica” 30 (1980), s. 367.

¹⁵ Por. S. Hareźga, *Kościół z Ducha Świętego, Medytacje biblijne Ap 2-3*, Kielce 1998, s. 103.

sromoty. Odnośnie tego makaryzmu, S. Harężga podaje wiele cennych informacji¹⁶. Znajduje się on w sekcji potrójnego znaku (11, 15,-16, 16), w relacji o szóstej czaszy (16, 12-16). Bezpośredni paralelizm z w. 3, 3 wykazują słowa: przyjdę jak złodziej oraz czuwa i strzeże. Natomiast określenia szaty i nagość występują w bliskim kontekście (3, 4. 5. 17-18). Ponadto tekst 16, 15 został sformułowany najpierw w pierwszej (w. 16a), a następnie w trzeciej osobie liczby pojedynczej, co podobnie jak w 3, 3, również podkreśla aspekt indywidualny. Pierwsza część frazy 16, 15, poza określeniem wskazującym (oto) jest identyczna z wyrażeniem z w. 3, 3b i odnosi się do oczekiwania na końcowe przyjscie Pana, wyrażając niemożność określenia dokładnego terminu tego wydarzenia¹⁷. Stanem błogosławionym jest bliska więź z Chrystusem w czasie nieustannego czuwania, ochraniającego szaty chrześcijanina (16, 15b). Symbolika czystych, białych szat jest bogata w Apokalipsie i dotyczy kwalifikacji osoby w aspekcie jej indywidualności lub funkcji w stosunku do innych osób¹⁸. Oznacza zwłaszcza udział w chwale Chrystusa zmartwychwstałego i jest ściśle związana z zachowaniem czystości moralnej chrześcijanina.

Jak już wspomniano w analizie formy literackiej, wyrażenie *jak złodziej* jest metaforą, której pejoratywne znaczenie jest użyte na zasadzie przeciwwagi, gdyż zarówno nagroda, jak i kara, wynikają z ogromnej miłości Chrystusa do każdego człowieka: *Ja wszystkich, których kocham, karzę i ćwiczę* (3, 19; por. 1, 5b; J 10, 10). Samo nadejście Chrystusa nie jest ostrzeżeniem, lecz smutny fakt, iż nie zostanie On rozpoznany w skutek braku czujności¹⁹. Słowa: *nie poznasz, o której godzinie przyjdę do ciebie* są skierowane do ludzi, którzy nie czuwają, i oznaczają one, że jedynie dla nich nadejście Jezusa będzie nagłe i niespodziewane²⁰. Owa godzina będzie dla nich zaskoczeniem, jeśli nie będą przygotowani na to spotkanie. Nie będą w stanie zauważyć tego, że Pan już przyszedł zwłaszcza w eucharystii (por. Mt 25, 13)²¹.

¹⁶ Zob. S. Harężga, *Błogosławieństwa Apokalipsy* (Attende Lectioni XVII), 1992, s. 56-66.

¹⁷ Por. *tamże*, s. 61.

¹⁸ Por. *tamże*, s. 63.

¹⁹ Por. S. Harężga, *Kościół...* s. 104.

²⁰ Por. F. Sieg, *Listy do siedmiu Kościołów. Apokalipsa św. Jana 1-3 z komentarzem egzegetycznym – teologicznym*, Warszawa 1985, s. 89.

²¹ Por. M. Czajkowski, *Ostatnie Proroctwo (Apokalipsa)* w: J. Frankowski (red.), *Wprowadzenie w myśl i wezwwanie ksiąg biblijnych*, Warszawa 1992, s. 183.

5. WNIOSKI

Analiza egzegetyczna ujawniła orędzie tekstu Ap 3,3b, które można ująć w kilku aspektach:

(1) Sardes było miastem, które największy rozkwit przeżywało za panowania Krezusa, tj. VI wiek przed Chrystusem, jednak ten złoty okres stał się początkiem jego upadku. Z powodu braku czujności mieszkańców, zostało dwukrotnie zdobyte podstępem, najpierw przez Cyrusa, a potem przez Antiocha III²². Odtąd miasto żyło wspomnieniami dawnej świetności. Analogiczną sytuację można odnieść do chrześcijańskiej gminy, która wydawała się żywą wspólnotą, ale był to jedynie pozór. Brakowało jej autentyzmu, dlatego św. Jan chciał ją obudzić, wzywając do czujności. W tym celu odwołał się do jej sakramentalnych korzeni wiary. Wezwał owych chrześcijan, aby wrócili pamięcią do początków ich powołania w sakramencie Chrztu św. Byli jednak w Sardes nieliczni wierni, którzy nie *splamili swoich szat*, i szczególnie oni mogą pociągnąć za sobą pozostałych²³.

(2) Ap 3,3b jest wołaniem o *nawrócenie* (dosłownie - *zmiana myślenia*)²⁴. Chodzi o proces duchowy dotyczący całego człowieka, dzięki któremu zwraca się on ku Bogu. Obejmuje on ukształtowanie intelektu i woli²⁵. Pokuta zewnętrzna jest istotnym elementem tego procesu. Przemiana wewnętrzna nie jest jednak jednoznaczna z aktami zewnętrznymi, gdyż one jej nie definiują. Jezus zdecydowanie piętnował utożsamianie nawrócenia z formami jego wyrazu (Mt 6,16-18). Zdziałane przez Niego cuda winny być wystarczającym znakiem do nawrócenia i pokuty (10, 13-15). Nie łączył jednak nieszczęść z grzechem (13, 1-2)²⁶. Jego apel był skierowany również

²² Bogate odniesienia historyczne do Ap 2-3 zebrał C. J. Hemer, *The Sardis Letter and the Croesus Tradition*, „New Testament Studies” 19 (1972-1973), s. 94-97; Tenże, *The Letters to the Seven Churches of Asia in their Local Setting*, (Journal for the Study of the New Testament Supplement Series 11), Sheffield 1986.

²³ Por. A. Tronina, *Apokalipsa orędzie nadziei*, Częstochowa 1996, s. 127-130.

²⁴ Por. J. Gibling, P. Grelot, *Pokuta – Nawrócenie*, w: X. L. Dufour (red.), *Słownik Teologii Biblijnej*, Poznań – Warszawa 1973, s. 706.

²⁵ Por. J. M. Bakalarczyk, *W trosce o właściwe rozumienie chrześcijańskiej metanoi*, „Colectanea Teologica” 2 (1999), s. 65-69.

²⁶ Por. A. Suski, *Wezwanie do pokuty w Nowym Testamencie*, „Ateneum Kapłańskie” 69, 1 (1977), s. 21.

do sprawiedliwych (Łk 7, 36-50; 18, 9-13)²⁷ Treścią Jego nawoływania było Królestwo Boże: *Czas się wypełnił i bliskie jest Królestwo Boże. Nawracajcie się i wierzcie w Ewangelię* (Mk 1, 15). Decyzję zmiany życia zwykle poprzedzała łaska przebaczenia (Łk 4, 16-21).

W świetle powyższych obserwacji, nawrócenie według Ap 3, 3 jest wezwaniem wspólnoty do początków wiary: *Pamiętaj, jak wziąłeś i usłyszałeś* (3, 3; por. 2, 4), mających związek z sakramentem chrztu św. Musi ono znaleźć swój wyraz w odwróceniu się od występku zaniechania *wyznawania* Jezusa (3,5). Nagrodą dla wiernych chrześcijan będzie zrównanie ich godności z poziomem godności Chrystusa: *I wyznam imię jego przed moim Ojcem i Jego aniołami* (3,5). W kontekście tego fragmentu można również poznać los tych chrześcijan, którzy nie odpowiedzą pozytywnie na wezwanie do nawrócenia.

(3) Wezwanie do czuwania zostało zawarte w wypowiedziach: *stań się czujnym* (3,2) oraz *jeśli więc czuwać nie będziesz, przyjdę jak złodziej* (3,3b). Wiąże się z nawróceniem, lecz bardziej akcentuje ukierunkowanie się na dobro i unikania tego, co złe. Wszyscy wierzący Sardes są powołani do szczęścia wiecznego i każdy ma swoje imię wpisane do *księgi życia* (3,5). Istnieje jednak niebezpieczeństwo, że brak czujności może się skończyć skreśleniem z listy żyjących. W NT obraz *księgi życia* jest wolny od wszelkiego fatalizmu, lecz wyraża oczywistość i wyrazistość zbawienia gminy chrześcijańskiej, która wybrała życie w Jezusie Chrystusie i zakorzeniła się w łasce Bożej (2 Tm 2, 19). Wezwanie do czuwania wiąże się z tym, że chrześcijanin może przez niewłaściwe życie stracić przywilej bycia zapisanym w *księdze życia*. Obietnica ta odnosi się do życia wiecznego z Bogiem, które rozpoczyna się w życiu doczesnym w sakramencie chrztu, a więc należy *czuwać* - *pilnować* tych łask, które zostały dane w momencie chrztu. Cała Apokalipsa osadzona jest w klimacie oczekiwania rychłego końca, w klimacie pewności, że koniec nadejdzie niebawem. Oznacza on przyjście Pana - przyjście na sąd ostateczny, który uwieńczony zostanie wiecznym królowaniem Boga²⁸. Przyjście Pana

²⁷ Por. J. Czernski, *Kerygma o królestwie Bożym, jako wezwanie do nawrócenia*, w: P. Morciniec (red.), *Ad libertata in veritate. Księga pamiątkowa dedykowana Księdzu Profesorowi Alojzemu Marcelowi w 65 rocznicę urodzin i 35-lecia pracy naukowej*, Opole 1996, s. 150.

²⁸ Por. M. Czajkowski, *Ostatnie Proroctwo (Apokalipsa)* w: J. Frankowski (red.), *Wprowadzenie w myśl i wezwanie ksiąg biblijnych*, Warszawa 1992, s. 193.

rozpocznie się od sądu nad wszelką nieprawością²⁹. Terazniejszość Kościoła jest *sytuacją decyzji* – *Kto się przyzna do Mnie wobec ludzi, przyzna się i Syn człowieczy do niego wobec aniołów Bożych.* (Łk 12, 8; por. Ap 3, 5)³⁰. Czujność w Sardes wiąże się z zapowiedzią nagrody dla zwycięzcy, którą będą *białe szaty, pozostawienie imienia w księdze życia i wyznanie jego imienia przed Ojcem i aniołami* (por. 3, 5)³¹. Nie ogranicza się tylko do jednostki, ale ci, którzy czuwają mają pomóc pozostałym, aby mogli czuwać: *umocnij resztę, która miała umrzeć, bo nie znalazłem twych czynów doskonałymi wobec mego Boga* (3, 2).

(4) Wyrażenia oznajmujące nadejście Chrystusa podobne do *złodzieja* (3, 3; 15, 16), jak również i obecne w innych listach sformułowania tego typu: *przyjdę do ciebie* (2, 5); *przyjdę niebawem* (2, 16; 3, 11); *aż przyjdę* (3, 20), zawierają w sobie motyw liturgiczny. Motyw ten jest charakterystyczny dla św. Jana, a podobne zwroty spotykamy w ewangelii i listach (por. J 1, 9; 3, 31; 6, 14; 1 J 5, 6). Czasownik *przychodzić* w odniesieniu do Chrystusa oznacza Jego obecność wśród uczniów i aktualną obecność w Kościele. Wyrażenia te zawierają aluzje do liturgii eucharystycznej. Za pośrednictwem słów: *przyjdę jak złodziej* autor zwraca uwagę adresatom listu, żeby zweryfikowali swoje postępowanie uwzględniając orędzie listu.³² Jeśli chcą żyć po chrześcijańsku, muszą systematycznie sprawować swoje obrzędy, a zwłaszcza uczestniczyć w eucharystii. Chrystus oczekuje od nich postępowania odpowiadającego temu, co jest głoszone w sakramencie chrztu św.³³

(5) Pareneza Ap 3, 3 jest niezwykle zasadnicza. Wymagania stawiane temu Kościołowi są wysokie i bezkompromisowe. Z treści listu wynika, że część chrześcijan żyje jak zwycięzcy, zaś pozostali stali się *martwi* i do nich jest skierowane wezwanie do nawrócenia. Istotny jest jednak fakt, że obietnica nagrody skierowana jest do wszystkich, choć większość musi się

²⁹ Por. S. Gądecki, *Wstęp do Pism Janowych*, Gniezno 1996, s. 208.

³⁰ Por. G. Hierzenberger, *Egzystencja eschatologiczna*, w: A. Grabner – Haider (red.), *Praktyczny Słownik Biblijny*, Warszawa 1995, s. 300.

³¹ Por. Jankowski, *Apokalipsa. Wstęp. Przekład z oryginału. Komentarz* (Pismo Święte Nowego Testamentu XII), Poznań 1959, s. 126.

³² Por. P. Prigent, *Apocalypse et Liturgie* (Cahiers théologiques 52), Neuchâtel 1964, s. 45.

³³ *W eucharystii oczekujecie powrotu Chrystusa, bowiem macie Jego obietnicę. On nadejdzie, a jego przybycie oznaczać będzie sąd zbarwienia i potępienia, ale w uczcie eucharystycznej przychodzi już teraz (...) Sąd ostateczny, którego oczekujecie przy końcu świata, odbywa się już wśród was.* P. Prigent, *Spojrzenie na Apokalipsę*, Warszawa 1986, s. 22.

nawrócić³⁴. Nagrodą będzie *biała szata* - symbol nawiązujący do obrzędu chrzcielnego i wyznania wiary³⁵. Tę drogę rozpoczął Jezus w swoim życiu, śmierci i zmartwychwstaniu. Różne mogą być środki odnowienia człowieka, lecz może się ono jedynie dokonać przez moc Słowa i Ducha Bożego. Tego doświadcza się zwłaszcza w sakramentach chrztu i eucharystii.

(6) W świetle Ap 3, 3b Chrystus jawi się jako Sędzia, który interesuje się życiem wspólnoty³⁶. Apel skierowany do Kościoła w Sardes odnosi się również do wszystkich czytelników pisma. Poddając wspólnoty osądowi, Chrystus poddał je pokutnemu oczyszczeniu. Jest to rozwijający się proces, który ma ukoronowanie w rozkazach *strzeż tego i nawróć się* (3, 3a). F. Sieg twierdzi, iż określenie *wobec mego Boga* (3, 2c) wskazuje najpierw na jedność Chrystusa uwielbionego z Bogiem Ojcem, następnie zaś, rozpatrywane w kontekście całego wiersza, a także listu, nasuwa myśl, że Chrystus Zwycięzca, któremu Bóg Ojciec wszystko oddał, wykonuje swoją sędowniczą władzę nad ludźmi w obliczu Najwyższej Instancji, czyli samego Boga Ojca. Kryterium Jego osądu jest zgodność z wolą Boga Ojca³⁷.

Sommario

La chiamata alla conversione secondo la metafora „verrò come un ladro” (Ap 3, 3b)

Il presente articolo è stato dedicato all'analisi del brano di Ap 3, 3b, per raccogliere il messaggio della conversione secondo la metafora „verrò come un ladro” del suscitato testo.

L'immagine viene generalmente riferita al giudizio finale, alla parusia come si veda la parabola evangelica (Mt 24, 43) e paralleli (1 Ts 5, 2; 2 Pt 3, 10). Qui tuttavia la precisazione „verrò da te” sembra consigliare di intendere che questa venuta avrà una forma particolare, più spirituale. Dall'indagine del contesto risulta che il giudizio finale si sta già svolgendo durante ogni celebrazione eucaristica, ma solo la conversione ci fa riconoscerlo. La Chiesa deve avere la stessa premura, la stessa sollecitudine, come Gesù, di predicare la conversione.

³⁴ Por. P. Prigent, *L'Apocalisse di S. Giovanni, traduzione e commento*, Roma, 1985, s. 128.

³⁵ Por. A. Tronina, *Apokalipsa orędzie nadziei*, Częstochowa 1996, s. 130.

³⁶ Por. D. Mollat, *Apokalipsa dzisiaj*, Kraków 1992, s. 56.

³⁷ Por. F. Sieg, *Listy do siedmiu Kościołów. Apokalipsa św. Jana 1-3 z komentarzem egzegetyczno-teologicznym*, Warszawa 1985, s. 89.